

Eeva Määttänen

Usko koetuksella

*Usko koetuksella - uskomuksista,
vaihtoehtohoidoista ja self help-
kirjallisuudesta*

© 2018 Eeva Määttänen

Kustantaja: BoD – Books on Demand, Helsinki, Suomi

Valmistaja: BoD – Books on Demand, Norderstedt, Saksa

ISBN: 978-952-800-285-7

Sisälllys

Merkitystä etsimässä - johdanto	4
Kokemusten todellisuus - arkijärki ja uskomukset	19
Tulkinnan varassa - Usko ja uskomukset	31
Uskomukset ja tunnelukot	44
Tunnista lukkosi	46
Alistuminen.....	47
Emotionaalinen estyneisyys	47
Epäonnistuminen.....	47
Hylkääminen	47
Hyväksynnän haku	48
Kaltoin kohtelu	48
Kietoutuneisuus.....	48
Oikeutus.....	49
Pessimistisyys	49
Rankaisevuus	49
Riippuvuus	49
Riittämätön itsekontrolli.....	50
Suojattomuus	50
Tunnevae	50

Uhrautuminen	51
Ulkopuolisuus	51
Vaativuus	51
Vajavuus	51
Usko selviytymisvälineenä.....	53
Usko versus tiede	59
”Tieteen lumovoima” – pseudotieteestä	65
Paremmaksi ihmiseksi lukemalla? Self help –kirjallisuus ...	71
Onnellisuudesta pakkomielle	80
Vastuullisuus ja velvollisuus – aito sisäinen ohjaus.....	88
Parantaja kenttätöyssä - ohjaustyö ja etiikka.....	97
Etiikkaa ja myötätuntoa.....	97
Monessa opissa - Menetelmät ja ohjaajat/parantajat	102
Psykologia ja myytit.....	112
Lume vaikuttaa – Placebo-efektistä	117
Usko tuo onnea tai lisää epätoivoa - johtopäätöksiä	121

”Jokaisen usko muodostuu hänen perusluonteensa mukaisesti. Usko tekee ihmisen; ihminen on sitä, mihin hän uskoo.”

- Bhagavadgita

Merkitystä etsimässä- johdanto

”Löysin uskon, koin sen tosi vapauttavana. Uskoa vahvisti myös samalla tavalla uskovien porukka. Sain paljon hyviä asioita elämäni. Kaikki näytti jotenkin valoisammalta...tuntui kuin joku taakka olisi otettu pois...enkä halunnut enää jatkaa sellaista elämää, mitä olin aiemmin elänyt...ei ollut mitään syytä...uskon kokemus oli kyllä järisyttävä...nykyisin näen vain mahdollisuuksia tuottaa asioita, kun aiemmin olin jämähtänyt”

Nimetön (uudestisyntynyt kristinuskossa)

”Alussa mä mietin, että mikä ihmeen menetelmä toi on (Neuro Linguistic Programming) ja mä suhtauduin siihen melko epäilevästi....kävin sit kuitenkin sitä menetelmää koskevan kurssin...ja sit jotenkin jäin siihen koukuun....musta se menetelmä oli vaan tosi tehokas...sain ihan omakohtaisia kokemuksia siitä...et mä pystyin muuttamaan itseäni...parempaan suuntaan...mun mielestä se menetelmä oli vaan niin tehokas...päätin sit suorittaa vielä toisenkin vastaavan kurssin...rahaahan siihen tietty meni....mutta ei tätä olotilaa voi mitata rahassa. Niillä kursseilla...monet

muutkin tuli samaan johtopäätökseen, et tää menetelmä on tosi hyvä...et sä niinku voit päästä jopa kaikesta vanhasta kuormasta eroon...”

Nimetön (osallistunut kahdelle NLP-kurssille)

Usko, uskonnot, vaihtoehtohoidot, erilaiset terapiamuodot, kuten enkeliterapia tai yksisarvishoito ovat viime päivinä vilisseet median otsikoissa milloin hyvässä, milloin pahassa mielessä. Jokaisella yksilöllä on oikeus henkilökohtaiseen uskoonsa, uskomuksiinsa. Mitä uskominen oikeasti tarkoittaa? Miten se vaikuttaa arkiseen elämäämme ja käytökseemme? Mitä meidän ylipäänsä pitäisi ajatella uskomisestamme ja uskomuksistamme? Mitä hyötyä meille niistä on? Millaisen maailmankuva ne muodostavat? Miten usko ja uskomukset suhtautuvat tieteeseen ja toisinpäin? Kysymyksiä voisi jatkaa loputtomiin.

Tämän kirjan tavoitteena on vastata edellä mainittuihin kysymyksiin ja tarkastella uskoa sekä uskomuksia monista eri näkökulmista käsin. Tämä kirja saattaa tarjota vastauksia uskoa ja uskomuksia käsitteleviin kysymyksiin, mutta ennen kaikkea usko ja

uskomukset ovat aina henkilökohtaisia. Ei ole olemassa universaalia uskoa tai uskomusta, joka olisi kaikille yhteinen, yhteisesti jaettuja uskomuksia kuitenkin on esimerkiksi kulttuurien ja tiettyjen sosiaalisten ryhmien sisällä. Esimerkiksi kukin uskontokunta uskoo jumalaan omalla tavallaan. Uskomisesta on tullut pitkälti markkinatavaraa. Meille tarjotaan erilaisia tapoja uskoa - voimme uskoa itseapu-kirjallisuuteen, yliluonnollisiin kokemuksiin tai enkeleihin. Usko on kaupallistunut siinä mielessä, että itseapu-kirjallisuus, vaihtoehtohoidot ja terapiat ovat bisnestä. Tämä kirja irtisanoutuu edellä mainitusta kaupanteosta, eikä myöskään tarjoa usein itsestään selviltä kuuluvia elämäntaitoja tai neuvoja. Kirjan tarkoituksena on herättää kysymyksiä, joihin itse kukin voi miettiä vastauksia. Jokaisessa kirjan luvussa on koeteltavaa-osio tätä varten. Lisäksi kirjassa on paljon esimerkkejä, jotka käsittelevät uskoa ja uskomuksia. Esimerkit ovat ihmisten henkilökohtaisia kokemuksia ja henkilökohtaisen tietosuojan vuoksi ne ovat anonymymejä.

Nykyajalle tyypillinen tarkoituksettomuuden tunne ajaa ihmisiä etsimään vastauksia elämän suurista kysymyksistä. Se ei kuitenkaan ole periaatteellisesti mitään uutta. Oikeastaan se on yhtä vanha kuin ihmiskunta (Funke 1984, 26.) Uskon ja uskomuksien kanssa olemme samassa pisteessä kuin pari tuhatta vuotta sitten. Ne eivät ole kadonneet minnekään, mutta muuttuneet. Globalisaatio on tehnyt sen, että esimerkiksi kansalliset identiteetit ovat hämärtyneet ja meistä kaikista on tullut kosmopoliitteja, samalla perinteiset arvot ja usko ovat kokeneet inflaation. Meillä ei ole enää samassa mielessä kuin aiemmin perinteitä, johon usko ja uskomuksemme perustuvat. Tähän kiinnitti huomiota jo vuosikymmeniä sitten Viktor Frankl, joka itse oli selviytynyt holokaustista ja pohti elämäntarkoitusta, yhtälailla kuin sitä, miksi eräät yksilöt selviytyivät holokaustista paremmin kuin toiset? Tarkoituksen etsiminen ja sen löytäminen olivat keskeisiä käsitteitä Franklinin luomassa logoterapiassa. Ilman tarkoitusta ja merkitystä sekä uskoa niihin olemme hukassa. Uskon kantava voima on usein se,

että siihen voi luottaa, mutta tänä päivänä, joudumme haastamaan uskoamme aiempaa useammin – onko meidän viisasta uskoa johonkin asiaan x? Mistä voimme tietää, että asia x on totta? Uskomisen suhteen sinisilmäisyys usein kostautuu - kun huomaamme, että meidän uskoamme on johdatettu harhaan ja olemme menettäneet sievoisen summan vaihtoehtohoitoihin, joista ei ole ollut hyötyä, koemme häpeää ja syyllisyyttä. Tämän kirjan tarkoituksena ei ole yksioikoisesti esitellä, miten harhaanjohtaminen tapahtuu, vaan myös pohtia sitä, mitä hyötyä meille on uskosta ja uskomuksistamme, jopa silloinkin, kun itse tiedostamme ne selkeästi virheellisiksi?

Kristillinen uskonto länsimaissa on alkanut menettää merkitystään. Samalla kritiikki uskontoa kohtaan on lisääntynyt. Taina West kirjassaan ”Uskonto vie, politiikka vikisee” toteaa, että uskonnoissa on usein sanoma rakkauden ensisijaisuudesta, mutta sillä ei ole mitään merkitystä, kun poliitikot alkavat käyttää uskontoa hyväkseen. Raamatunkin paikkaansa pitävyys

riippuu siitä, kuka sitä lukee ja millainen on hänen maailmankatsomuksensa (West 2007, 65, 72.)

Keskiaikainen anekauppa on muuttunut toisenlaiseksi markkinahumuksi, jossa kilpailevat uskontokunnat tai uskonlahkot ”myyvät” omaa uskoaan muille ja käyttävät siinä samassa valtaansa esimerkiksi manipuloimalla omia jäseniään ja tulokkaitaan. Tämä ei ole ollut tavatonta aiemminkaan, uskontojen historia on täynnä valtaa ja vallankäyttöä, jossa ei ole aina ollut oikeudenmukaisuutta. Nyt Raamattua eivät siteeraa pelkästään papit, vaan myös poliitikot, kuten West toteaa. Raamatulla kuten monella muullakin pyhällä kirjalla on aikojen saatossa lyöty ihmisiä päähän. Ajat ovat kuitenkin muuttuneet ja esimerkiksi luterilainen kirkko on muuttunut suvaitsevaisemmaksi muun muassa seksuaalivähemmistöjä kohtaan. Silti on yksittäisiä yksilöjä, jotka eivät kristittyinä tätä hyväksy. Jälleen kerran päädytään siihen tilanteeseen, että usko perustuu pyhän tekstin tulkintaan. Usko on aina sidottu tulkinnanvaraisuuteen eli siihen, miten me asian henkilökohtaisesti koemme ja muovaa

maailmankuvaamme. Huolimatta tästä, uskoa on vaikea haastaa, vaikka se toisinaan olisi tervettäkin. Usko ja uskomukset ovat sitkeässä, emmekä aina edes tiedosta niitä.

Koemme monesti nykyisin, että elämämme on vaakalaudalla ja huomisesta ei ole tietoa. Pitkän tähtäimen ajattelun romahtaminen, ennustamattomat markkinavoimat ja kontrolloimaton globaali poliittinen ympäristö tekevät elämästä epävarmaa, eikä turvallisuutta voida taata (Bauman 2007, 2, 3, 7). Epävarmuuden keskellä haemme turvallisuutta usein uskosta, siitä, että elämällä on joku suurempi tarkoitus. Uskominen johonkin itseään korkeampaan voimaan voi tuntua turvalliselta ja se voi antaa merkityksen elämälle, vaikka tulevaisuus olisi tuntematon ja uhkaavakin. Uskoessaan ihminen usein heittäytyy jo itsessään tuntemattomaan – uskoa voidaan metaforisesti luonnehtia hypyksi kuilun yllä, me heittäydymme uskomme varaan ja luotamme siihen,

Usko, uskonnot, vaihtoehtohoidot, erilaiset terapiamuodot, kuten enkeliterapia tai yksisarvishoito ovat viime päivinä vilisseet median otsikoissa milloin hyvässä, milloin pahassa mielessä. Jokaisella yksilöllä on oikeus henkilökohtaiseen uskoonsa, uskomuksiinsa.

Mitä uskominen oikeasti tarkoittaa?

Miten se vaikuttaa arkiseen elämäämme ja käyttökseemme?

Mitä meidän ylipäänsä pitäisi ajatella uskomisestamme ja uskomuksistamme?

Mitä hyötyä meille niistä on?

Millaisen maailmankuva ne muodostavat?

Miten usko ja uskomukset suhtautuvat tieteeseen ja toisinpäin?

Kysymyksiä voisi jatkaa loputtomiin.

Tämän kirjan tavoitteena on vastata edellä mainittuihin kysymyksiin ja tarkastella uskoa sekä uskomuksia monista eri näkökulmista käsin.

BoDTM
BOOKS on DEMAND